

Малика Эгамбердиева,
“Ниҳол” мукофоти совриндори:

КЎШИК
ХОНАНДАНИНГ
АЙТАР СЎЗИДИР

ТАМАКИ ЧЕКИШ
ЗАРАРЛИ

4

ЭНГ ЭСКИ
АВТО

7

МЕЪЁР —
ОЛТИН РИШТА

8

Сирож АСЛОНОВ (ЎЗА) олган сурат.

МУСТАҲКАМ ПОЙДЕВОР

Навоий вилояти Учқудуқ туманидаги 1-мактабгача таълим муассасасида келажак ворисларини маънан ва жисмонан баркамол этиб тарбиялаш учун барча шароит яратилган.

170 нафар ўғил-қизни ўз бағрига олган муассасада “Болажон” дастури асосида самарали машғулотлар йўлга қўйилган. Президентимиз-

нинг 2012 йил 10 декабрда қабул қилинган “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги қарорига биноан янада такомиллаштирилган инглиз тили дарслари, машғулотларига, айниқса, болажонларнинг қизиқиши юқори. Улар интерфаол ўйинлар, кўргазмали воқеалар кўмагида чет тили-

га оид дастлабки билим ва кўникмаларни эгалламоқда.

Муассасада болажонлар томонидан чизилган расмлар, қоғоз ва лойдан ясалган турли буюмлар кўргазмасини ота-оналар иштирокида ташкил этиш анъанага айланган. Бу уларнинг ижодий ва яратувчанлик қобилиятини шакллантиришга хизмат қилаётир.

ҲИКМАТ

Кимдан бирор нарса қолмаса ёдгор,
Билингки, ҳаёти ўтибди бекор.
Саъдий ШЕРОЗИЙ

"СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН" ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ ФОНДИДА

МУРУВВАТ ЮКЛАРИ ТАРҚАТИЛДИ

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фондида USAID халқаро ташкилотининг "Типчилик йўлидаги озиқ-овқат ёрдами" дастури доирасида АҚШнинг "Resource and Policy Exchange" халқаро ташкилоти томонидан келтирилган, витаминларга бой умумий қиймати 311 441,4 АҚШ долларига тенг, 112,5 тонна қуришилган сабзавот шўрваси республикамиздаги кўпгина тиббий муассасалар, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари, "Меҳрибонлик", "Мурувват" ва "Саховат" уйлари тарқатилишига бағишланган тақдирот маросими бўлиб ўтди.

— "Resource and Policy Exchange" халқаро ташкилоти билан 2009 йилдан бери ҳамкорликда бир қатор лойиҳаларни амалга ошириб келмоқдамиз, — дейди "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди бош мутахассиси Аббосжон Эргашев. — Ушбу мурувват юки фонд ва унинг ҳудудий фили-

аллари ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизими ташкилотлари орқали республикамиздаги 119 та тиббий ва ижтимоий муассасаларга топширилмоқда. Ўтган йили ушбу халқаро ташкилотдан умумий қиймати 311 833, 7 АҚШ долларга тенг, витаминлар билан бойитилган 112,5 тонна қуришилган сабзавот шўрваси қабул қилиниб, 107 та тиббий ва ижтимоий муассасаларга етказилган эди. Мазкур маҳсулотларнинг ўзига хослиги шундаки, улар нафақат мазали, балки, таркибидаги витаминлар бемор болаларга тез ва самарали таъсир кўрсатиши кўп бора исботланган.

Таъкидлаш лозимки, 2014 йил давомида ҳам "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди ўз мурувват йўналиши доирасида хайрия тadbирларини амалга оширишда АҚШнинг "AmeriCares", "TOMS SHOES" ва "Resource and Policy Exchange", Германиянинг "Friedensdorf International", Жанубий Кореянинг "Save the Children" халқаро ташкилоти, KOFIN халқаро соғлиқни сақлаш фонди, Финляндиянинг "Pribory Oy" ташкилоти ва бошқа халқаро хайрия ташкилотлари томонидан доридармонлар, санитария-гигиена воситалари, озиқ-овқат ҳамда тиббий жиҳозлардан иборат 40 та мурувват юкларни келтирилиб, мамлакатимиздаги тиббий муассасалари, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари, "Меҳрибонлик", "Мурувват" ва "Саховат" уйлари тарқатилди.

Барно МИРЗААХМЕДОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

Болада истеъдод бўлса, уни юзага чиқариш учун имконият яратиб берилса, ҳамма орзулар ушалавераркан. Кувонарлик, интилувчанлик ва ютуқлар барчани катта мақсадлар сари илҳомлантиради. Фарғона шаҳридаги 2-мактабнинг 3-синф ўқувчиси Шоира Шермухаммедова ҳам худди шундай ибрат олса арзийдиган ўқувчилардан.

Унинг ютуқлари билан танишиб, қизалоқнинг интилишлари, маҳоратига балли, дейсиз. Шоира дардан бўш пайти скрипка чалишининг сир-асорини ўрганади. Ўзига талабчанлиги, қизиқишлари сабаб мусиқа йўналишида бир қанча муваффақиятларга эришди. Хатто бирга таҳсил олаётган ака-опаларига ҳам етиб олди. Масалан, 2014 йили у "Камалак юлдузлари" болалар ижодиёти фестивалининг вилоят босқичида ғолиб чиқди. Албатта, бу унинг ютуқларининг бошланиши эди.

Шоира жорий йилнинг 13-20 февраль кунлари Россиянинг Санкт-Петербургда ўтказилган халқаро болалар ва ёшлар фестивалида 1-ўринга муносиб топилди. Унинг ижросидаги қуйларни бутун зал жон қулоғи билан эшитди. Ўзбекистонлик жажжи қизалоқнинг маҳорати танлов ишти-

Бу ҳали бошланиши

рокчиларининг ҳам диққатини тортди. Улар Шоирага жуда ҳаваслангани, омад тилашгани ҳам рост. Ушбу халқаро танловда унинг устози Фарғона шаҳридаги 4-болалар мусиқа ва санъат мактабидаги скрипка синфининг таҳрибали ўқитувчиси Эльвир Бакалис ва жўрнавоз Альфия Содиқова ҳам "Энг яхши ўқитувчи" ва "Энг яхши жўрнавоз" дея эътироф этилдилар.

"Халқаро танлов иқтидорларни синовдан ўтказди. Ғолиблика даъвогарлар ҳам

талайгина. Бошқа тенгдошларингиздан чўчмадингизми?" деган саволимизга Шоира шундай жавоб берди:

— Аксинча, мен кўплаб дўстлар орттирдим. Қолаверса, ўзбекистонлик болалар нималарга қодирлигини ҳам бир кўриб қўйишим, дедим-да. Мусиқа мактабимизда ўрганганларимни кўрсатишим зарурлигини тайёргарлик мобайнида тушуниб олдим. Устозларимга ҳам, ота-онамга ҳам раҳмат! Бизга яратиб берилган имкониятларни ўйласам,

санъатга янада меҳрим ортади. Энди тўхтаб қолиш йўқ! Кўлга скрипка тўтган, жуссалари кичиккина, кўзларинда қандайдир ёқимли севинч порлаётган Шоира билан суҳбатлашиб, унинг ютуқлари ҳали олдинда эканига ишонасиз. Мустақил юртимизнинг мана шундай шижоатли, интилувчан, бахтиёр фарзандлари кўп.

Мадаминжон СОЛИЖОНОВ,
Фарғона вилояти.

Жарён

ОРАСТА ва ФАОЛ

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан жорий йилнинг 13-18 апрель кунлари мамлакатимизнинг барча ҳудудларидаги мактаб, касб-хунар коллежи, академик лицей ва олий ўқув юртлирида "Муомала, либос ва биз" мавзусида "Ораста қизлар" тўғарақларининг ҳафталик машғулоти ўтказилди. Жумладан, Бухоро вилоят хотин-қизлар кўмитаси, ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида таълим муассасаларида мазкур машғулотлар кўтаринчилиги билан уюштирилди.

Ҳафталик доирасида умумтаълим мактабларининг 8-ва 9-синф ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқувчилари ҳамда олий таълим муассасалари талабалари орасида муомала ва кийиниш маданиятини шакллантиришда миллий қадриятлар ва замонавий талаб тамойилларининг уйғунлашуви муҳимлиги таъкидланиб, буни қизлар онгига сингдиришда "Ораста қизлар" тўғарақи имкониятларидан кенгроқ ва тизимли фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилди.

— Машғулотларни дарс соатлари якунида, бевосита ота-оналар иштирокида, қизқарли ва замонавий ташвиқот усулларини қўллаган ҳолда ўтказдик, — дейди Олот педагогика ва спорт коллежи хотин-қизлар кўмитаси бошланғич ташкилоти раиси Маҳдийа Ҳайдарова. — Шунингдек, ўқувчи қизларимизга "оммавий маданият", "замонавийлик", "маънавий баркамоллик" каби тушунчалар хусусида атрофича маълумотлар берилди. Айниқса, "Муомала, либос ва биз" тақдироти намойиши талабалар, оналар ва маҳалла фаоллари ўртасида қизгин муҳокамага уланиб кетди.

Ҳафта якунида Бухоро вилоят хотин-қизлар кўмитаси ва туман хотин-қизлар кўмиталари раислари, фаоллари, таълим муассасалари ўқитувчилари ва ҳар бир тумандан 5 тадан ораста қизлар иштирокида машғулотларнинг якуний хулосаларига бағишланган тадбир ташкил қилинди.

Маърифат АБДУҲАМИДОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Бухоро вилояти.

Соғлом турмуш тарзи

Наманган шаҳридаги «Порлок» маҳалла фуқаролар йиғинида тез-тез спорт мусобақалари ўтказиб турилади. Аммо бу галгиси шуниси билан фарқ қилдики, унда 10 нафар нуруний онахон ғолиблик учун беллашишди.

МАЙДОНДА — МЕҲНАТ ФАХРИЙЛАРИ

«Кексаларни эъозлаш йили» муносабати билан ташкил этилган мазкур мусобақада турли соҳаларда меҳнат қилиб, хозирда кексалик гаштини сураётган онахонлар «Баҳор» ҳамда «Бойчечак» жамоаларига бирлашган ҳолда ўзаро мусобақалашди, спортни кенг тарғиб этишда ёшларга ибрат намунасини кўрсатишди. Марафон юриш, тўпни оёқда олиб-юриб марафа биринчи бўлиб етказиш, тўпни дарвозага бехато йўллаш ва уни айлана атрофида бир-бирларига тўрага узатиш каби шартлар жараёнида уларнинг маҳорати, ундабуронлиги кўринди. Шу босидан дуранг натижа қайд этилди.

Спорт мусобақаси катта шодийнага уланиб кетди. Тўкин дастурхон атрофида ёлғиз қариялар, ижтимоий ҳимояга муҳтож оила вақиллари, маҳалла фаоллари, нурунийлар тақлиф этилди. Тадбир давомида Наманган

шаҳридаги 1-болалар мусиқа ва санъат мактаби ўқувчилари, ёш спортчилар ўз иқтидорларини намойиш этишди. Хусусан, қаратэ бўйича 3 қара Ўзбекистон чемпиони Моҳларойим Абдуллаеванинг чиқишлари барчада илқ таассурот қолдирди.

Тadbирдан сўнг маҳалла фаоллари бемор кексаларнинг хонадониди бўлиб, уларнинг ҳолидан хабар олиб, совга-саломлар улашдиши.

Халқимизнинг меҳроқибат, кексаларни эъозлаш каби фазилатларини ўзида мужассам этган ушбу байрам нуруний отахон ва онахонларнинг қалбига нур, юзига табассум улашди.

Мактубахон АБДУЛҲАФИЗОВА,
Наманган шаҳар «Порлок» МФЙ диний-маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси.

2015 йил — Кексаларни эъвозлаш йили

Юзларидан нур ёғилиб тургучи, умр йўлларида кўпгина аччиқ-чучук воқеаларни бошидан кечирган ҳамда бугунги дорилар кунларни қадрлагучи нурунийлар яшаётган ҳар бир оилада файзу барака, аҳиллик, хотиржамлик ҳукмрон.

НУР ЁҒАДИ ЮЗЛАРИДАН

гиланган имтиёزلардан Богён маҳалласида яшовчи Иван Галенко, Калтаминорда Аллаберген Матякубов, Уллибоғда Балтабой Ибадуллаев, Оққамишда Базарбой Сатматов, Шўраҳонда Машарип Пармонов, Обожон Дурдиев номли овул фуқаролар йиғинида Алладурди Нияз-

дурдиев, Ўзбекистон овулида истикомат қилаётган Атажон Жуманиязовлар тўла баҳраманд бўлишмоқда. Айниқса, бу йил юртимизда умумхалқ байрами — Хотира ва қадрлаш куни — “Жасорат, бурч, матонат” шиори остида ўтказилаётганлиги барчамизни қувонтирмоқда.

Фахрийларимизнинг хонадонларидан Хотира ва қадрлаш куни ёки турли айёмлардагина эмас, ҳар куни маҳалладошлар, меҳмонлар қадами узилмайди. Бунинг замирида уларнинг дуосини олиш, холини сўраш, эхтиром ва эъзоз кўрсатишдек боқий қадрият мужассам.

— Шўраҳон — Тўрткўлдаги энг қадимий, обод масканлардан бири. 18043 киши истикомат қилаётган қишлоғимизда 1343 нуруний, 26 уруш даврида фронт ортида меҳнат қилган отахон ва онахонларимиз яшайди, — дейди Шўраҳон овул фуқаролар йиғини диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалари бўйича маслаҳатчиси Ўрингул Оллаберганова. — 106 ёшли онахон Авазбика Рўзимова хали ҳам жуда тетик, бардам. Ай-

тсам ишонмайсиз, лекин рост, кўпинча фарзандлари, неvara-чевараларининг хонадонларига ўзлари меҳмон бўлиб боради. Аядан, узоқ умр кўриш сирлари нимада, деб сўраб қолсангиз, ҳозиржавоблик билан ҳалол яшаб, ҳалол меҳнат қилишда, деб кўяди.

Уруш ва меҳнат фахрийси, 91 ёшли Машарип ота Фармоновнинг катта хонадонига кўпчилик ҳавас қилади. Умр йўлдоши, раҳматли Жумагул момо рўзгор тутиш, фарзанд тарбиялаш, аёл-қизларга аҳил яшаш каби ҳаёт сирларини ўргатишда беминат кайвони сифатида обрў қозонган эди.

Машарип ота қишлоқдаги мактабларда, коллежда ёшлар билан учрашиб, ўзининг мазмунли умр йўллари тўғрисида гапириб беради. Томорқада мўл ҳосил етиштириш, озодалик, қобил фарзандларни воёга етказиш борасида намунали бўлган оилага бош. Ўғли Юсупбой ака бир неча йиллар Ўзбекистон Фанлар академиясида илмий ходим, Нукус давлат университетидеда ўқитувчи бўлиб ишлади. Келини Гулора Ражапова ҳам эл-юрт хизматида.

Файзли хонадондан меҳмон аримайди, деганлари рост. Яқинда “Маҳалла” хайрия жамоат фонди раиси Олимбой Худойберганов, туман хотин-қизлар кўмитаси раиси Хадича Ибодуллова, “Нуруний” жамағмаси туман бўлими раиси Исмоил Ромонов отани зиёрат қилишга келиб, туман ҳокимлиги ва ҳамкор ташкилотларнинг совғаларини топширишди. Бир пиёла чай устида сўхбатлашди. Ота элимиздаги тинчлик, омонликка, дорилар кунларимизга шукрона айтди. Ҳосилларга барака, оила-ларга файзу осийшалик тилади, атрофида парвона бўлаётган неvara-чевараларини дуо қилди.

Давралар тўрига ярашган, ҳар қанча эъзозу эхтиромга лойиқ кексалар нафақат хонадонларимизнинг, балки озода ва обод юртимизнинг файзи, фариштасидир.

Курбонбика ЮНУСОВА,
Тўрткўл тумани “Маҳалла”
хайрия жамоат фонди
бўлинмаси бош мутахассиси.
Корақалпоғистон
Республикаси.

Жараён

Дахлдорлик туйғусини шакллантириш йўлида

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 24 йиллиги муносабати билан “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан Қашқадарё вилоятида “Биз буюқ юрт фарзандларимиз!” шиори остида ёшлар фестивали ўтказилди.

Анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган ва ёшларни ўз атрофида янада кўпроқ жипслаштираётган ушбу фестиваль навқирон авлоднинг ижтимоий-сиёсий ва маънавий-маърифий жараёнлардаги иштирокини кучайтириш, ҳаётимизда рўй бераётган демократик ўзгариш ва янгиланишлар билан яқиндан таништириш, уларда дахлдорлик туйғусини шакллантириш, “оммавий маданият” ва бошқа турли иллатлар таъсиридан асраш, Ватанга муҳаббат ва миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашга қаратилгани билан алоҳида аҳамиятга молик.

Шу муносабат билан вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида, қишлоқ ҳамда маҳаллаларида “Биз – соғлом турмуш тарзи тарафдоримиз!”, “Камолот” кубоги” спорт мусобақалари, “Сиз севган қаҳрамонлар” мавзуларида таниқли санъаткорлар, эстрада хонадалари билан учрашувлар ташкил этилди.

“Президент асарлари билимдони”, “Одам савдоси – давр муаммоси”, “Депутатлар ва ёшлар”, “Ҳоким ва ёшлар”, “Замонамиз қаҳрамонлари” лойиҳалари доирасидаги Ўзбекистон Қаҳрамонлари ва меҳнат фахрийлари, жаҳон миқёсида улкан ютуқларни кўлга киритган спортчилар билан сўхбатлар чоғида ёшлар ҳаётий тажрибалар олишди. Бугунги дорилар кунлари шукрона айтишди. Фестивалга ҳамроҳанг тарзда ўтказилаётган акциялар давомида эса ёшлар гуруҳи томонидан уруш қатнашчилари ҳолидан хабар олиниб, уй юмушларига қўмақлашилмоқда.

Қарши шаҳрида “Ватан тараққийига менинг ҳиссам” лойиҳаси асосида ёш тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўргазмаси, касб-хунар коллежлари битирувчиларига тадбиркорлик сирларини ўргатишга қаратилган “Бизнес автобус” лойиҳаси ҳамкорлик дастури уюштирилди, кинофильмлар намойиши, давра сўхбатлари ташкил этилди. Айниқса, Китеб туманидаги 5-Меҳрибонлик уйида: “Ҳеч ким меҳр ва эътибордан четда қолмасин”, шиори остида ташкил этилган тадбир тарбияланувчилар ҳаётида унутилмас воқеа бўлди.

Фестиваль якунида Қарши шаҳар Алишер Навоий номидаги маданият ва истироҳат боғида ўтказилган “Мустикаллик фарзандлари” номли га-ла-концерт ёшларда катта таассурот қолдирди.

Ширинхон МЎМИНОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири.

Реклама ўрнида

Қадрли юртдошлар!

“ЎЗТРАНСГАЗ” АК ХАБАР ҚИЛАДИ!

Хурматли абонент!

Энди www.uztg.uz Веб-портали орқали табиий газ учун тўловларни амалга оширишингиз мумкин!

Бунинг учун “Ўзтрансгаз” АКнинг www.uztg.uz Веб-порталига кириб, ўнг тарафдаги тизимга кириш қисмидан “абонент” сўзини танлайсиз.

Агар сиз ушбу тизимдан биринчи марта фойдаланаётган бўлсангиз “Рўйхатдан ўтиш” тугмасини боссангиз, ўзингиз ҳақингиздаги маълумотларни киритишингиз керак бўлган ойна очилади. Ва бу ойнада яшаш манзилингиз, табиий газ ҳисоб рақамингиз, табиий газ-

дан фойдаланиш учун шартнома имзолаган истеъмолчининг фамилияси (яъни шаҳар ёки туманингиз компьютер базасидаги фамилия) ва мобил рақамингизни киритиб “Рўйхатдан ўтиш” тугмасини босасиз. Сизнинг мобил телефонингизга SMS тизими орқали логин рақамлари келади.

Шундан сўнг сиз АК “Ўзтрансгаз” Веб-порталидаги шахсий кабинетдан фойдаланиш имкониятига эга бўласиз.

ВЕБ-ПОРТАЛДАН
ФОЙДАЛАНИШ
ҚОЙДАЛАРИ

→ Интернет орқали компаниянинг Uztg.uz Веб-порталига кирасиз. Порталнинг ўнг томонида тизимга кириш ойнасида биринчи бўлиб фойдаланувчи турининг номи танланади, яъни “абонент” сўзи танланади.

→ “Абонент” сўзи танлангандан сўнг газ таъминот қорхонаси, яъни ҳудудий шаҳар ёки туманга танланади.

→ Шаҳар ёки туманга танлангандан сўнг рўйхатдан ўтганлигингиз ҳақидаги телефонингизга келган логин рақами “лицевой-логин” деган жойга киритилади.

→ “Лицевой-логин” киритилгандан сўнг ойнанинг паст қисмида “Махфий рақам олиш (Получить пароль)” сўзи танланади.

→ “Махфий рақам олиш (Получить пароль)” сўзи танлангандан сўнг телефон рақамингизга махфий рақам (пароль) келади.

→ Ушбу келган рақамларни махфий рақам (пароль) қаторига киритганингиздан сўнг “кириш” (войти) тугмасини босилди ва “батфисил” (подробнее) тугма-

часи танланади.

→ Шундан сўнг “ОСВ” тугмасини танлаб, ўзингизнинг табиий газ бўйича ҳисоб-китобингизни кўришингиз мумкин.

→ Хонадонингизда истеъмол қилинган табиий газ учун тўловни амалга ошироқчи бўлсангиз “Тўлов” (Оплатить) тугмасини босасиз ва тўловни қабул қилинишида талаб этиладиган жараёнларни амалга оширасиз.

Хурматли истеъмолчи!

Табиий газ учун барча тўловларингизни фақат on-line тизими орқали амалга оширишингизни сўраймиз. Бу билан Сиз вақтингизни тежайсиз ва тўловингиз аниқлигини таъминлайсиз.

Кўшиқчилик санъатига ўзига хос овози билан кириб келаётган, дилтортар кўшиқлари халқимизга манзур бўлаётган хонанда, "Ниҳол" мукофоти совриндори Малика Эгамбердиева билан суҳбатлашди, мамлакатимизда ёшларга яратилаётган имкониятлардан унумли фойдаланиб, санъатда ўз ўрнини топиш учун астойдил меҳнат қилаётган ёш хонандани кашф этдик.

**Малика Эгамбердиева,
"Ниҳол" мукофоти совриндори:**

“КЎШИҚ ХОНАНДАНИНГ АЙТАР СЎЗИДИР”

— Малика, ҳали мактабда ўқиборган пайтларингиздаёқ нуфузли кўрик-танловларда голиб бўлгансиз. Ҳаётингизнинг ҳар бир босқичи сизни санъат билан боғлаб туради. Хонанда бўлман, деганингизда ота-онангиз қарши чиқишмаган бўлса керак?

— Оиламизда ҳамма ижодкор. Отам Бахтиёр Эгамбердиев ҳам, онам Феруза Жабборова ҳам санъатнинг одами. Улар Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти (собиқ Маннон Уйғур номидаги театр ва санъат институти)нинг режиссёрлик факультетида таҳсил олишган. Айна пайтда ҳам бирга ишлашди. Акам хонанда. Болалигимдан ижодий муҳитда ўсиб-улғайдим. Ҳатто оилавий айёмлар ҳам куй-кўшиқсиз ўтмасди. Алёр акам кўшиқ айтса, мен унга жўр эдим, гоҳ ўйнардим. Меҳмонларнинг қарсақлари-ю, завқланишларидан қувонардим. Шу сабаб болаликдан куй-кўшиққа меҳрим тушган. Илк марта мактаб сахнасига чиққананда «Дадажоним яхшилар» кўшигини айтгандим. Ҳозир кўплаб кўшиқлар ижро этаётган бўлсам-да, ўшандаги илк овоз, сахна ва мусиқани унутолмайман.

Мактабдаги устозларим санъатга иштиёқимни кўриб, мени қўллаб-қувватлашар, аммо отам: «Бу соҳа қиз бола учун қийин», деб қаршилиқ билдирар, шундай бўлса-да, барибир кўнглимга қарардилар. Ахийри, қизиқишимни сўндиргилари келмадимми ёки аввал бошданок оғир синовдан ўтишимни истадиларми, «Мақомчилар кўрик-танловида иштирок этиб, голиб бўлсанг, санъатни танлашингга рухсат бераман», деб шарт қўйдилар. Фарзанд учун отанинг ишончи муҳим. Мен ҳам устозларимнинг меҳнатини юзага чиқариш ва энг муҳими, отамнинг ишончини қозониш учун барча имкониятимни ишга солиб кўрик-танловга тайёрландим ва Поп туманидаги 8-сонли болалар мусиқа ва санъат мактабиде ўқиётганимда Муҳиддин Қори Ёқубов номидаги республика ёш ижрочилар кўрик-танловида голиб бўлдим. Тошкент

маданият коллежи, кейинчалик Ўзбекистон давлат консерваториясида ўқиш менга билимларимни кенгайтириш ва янги марралар сари дадил боришимга туртки берди.

— Хонанда ижодининг сайқалланишида мусиқа асбоблари ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шунга қараб мусиқага шунослар ашулачининг дарди, характери аниқлашади. Сиз қайси мусиқа асбобидан фойдаланасиз ва қайсида куй ижро эта оласиз?

— Дутордан кўпроқ фойдаланаман. Хонанда мусиқани тушунамса, ўзи бирор мусиқа асбобини чала олмас, куйни ҳис қилиши қийин. Концертида дутор чалиб кўшиқ айтиш ниятим

бор. Фақат бунинг учун ўз устимда кўпроқ ишлашим керак.

— Ижодкорда ўз-ўзидан қониқмаслик ҳисси кучли. Ижродан қониқмасангиз, кўнглингиз тўлмас қандай кўйга тушасиз? Бу борада кимлардан ўрганасиз?

— Биласизми, кўшиқ мени тарбиялайди, хотиржам қилади. Кимдир сокинликдан, бошқалар яқинлари билан дилдан суҳбатлашиб хотиржам тартади. Менинг эса куйлаганим сари кўнглим тинчланиб, руҳим кўтарилаверади. Шунинг учун кўнглим тўлмас, қайта ишлашдан чарчамайман. Устоз ҳофиз Фаттоҳхон Мамадалиевнинг кўшиқларини ижро этишни, устознинг услубларидан фойдаланиб, ўз услубимни яратишни ўз олдимга мақсад қилиб қўйганман. Бу йўлда изланишдан сира тўхтамайман.

— Кўшиқларингиз учун шеър танлаётганда қайси жиҳатларига кўпроқ эътибор берасиз?

— Ҳар бир кўшиқ хонанданинг айттар сўзидир. Ҳиссиётлар пинҳона, чиройли, бадиий ишоралар билан ифодаланган шеърларни ёқтираман. Ўзбек қизлари ҳеч қачон очик-ойдин севаман, деб айтолмайди. Муҳаббат ҳақида куйлаётган хонанда севагининг рамазий ифодаларини баён этиши, қалб ва кўнгли кечинмаларини ҳаёга йўғириб куйлаши керак. Ана шунда кўшиқнинг салмоғи ортади, хонанда тингловчилар ҳурматиға сазовор бўлади.

— Устозларингиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз...

— Устозларим Аббор Дўсмаатов, Очил Матжонов, Ўлмас Расулов, Гулсанам Мамазоитова. Улар санъатга кириб келишимда йўл-йўриқ кўрсатиб, кўшиқчилик сир-асрорини менга ўргатишди. Отам ҳам устозларим сафиде. Ҳар бир янги кўшигимни илк бор у киши эшитиб кўрадилар. Маромига етмасе, аямай танқид қиладилар. Хонанда ўз ижодига юксак дид билан ёндошиши кераклигини отамдан ўрганганман. Уларни ўйлаганимда, пешонамдан ўйиб: «Эрка қизим яхшими?», дейиш-

лари кўз олдимда гавдаланади. Бу меҳр ва ишончга тўла сўзлар мени янги янги мақсадлар сари руҳлантиради.

— Болалик хотираларингиз ҳақида гап кетганда, қайси воқеани тез-тез эслашни ва нимани унутишни хоҳлайсиз?

— Хотиралар мени завқлантиради, эслаганим сари қалбимда ўзгача бир шодлик, қувонч тугилади. Бувимнинг қўлида катта бўлганман. Сира эсимдан чиқмайди, у киши ҳаммиша фахрланиб, ўзгача меҳр билан таниш-нотанишларга мени мақтарди. «Малика қизим, менга айтиб берган кўшигингни бир куйлагин», дейишлари менинг мурғак қалбимга ишонч бағишларди. Энди билсам, бувим(охиратлари обод бўлсин) шу тариқа мени санъат йўлига етаклаган эканлар. Бобо-бувиларнинг, ота-оналарнинг болага ана шундай рағбати кейинчалик унинг камолотида муҳим аҳамият касб этаркан. Буни энди тушунапман. Бувимни йўқотган қунимни эслашни истамайман, чунки бунга ҳалигача ишонгим келмайди.

— Китоблар ҳам инсонни тарбиялайди, дейишади, бу фикрга муносабатингиз қандай?

— Китоб — кўнгил малҳами, деб ҳам таърифлашади. Болалигимда ота-онам турли китоблар олиб беришар, эртақлардаги эзгу ниятли маликаларга ўхшагим келарди. Улғайгач, «Фарход ва Ширин» дostonини ўқиб чиқдим. Ҳишонсангиз, ҳозир ҳам уни қайта-қайта ўқийман, ҳар сафар қаҳрамонларнинг янги қирраларини кашф этаман. Достондаги ҳикматлар мағзини тيرانроқ англаётганга ўхшайман. Шу билан бирга одамлар билан гурунглашишни, айнақиқса, содда ва самимий инсонлар даврасига қўшилишни ёқтираман. Уларнинг ҳар бири бир китоб. Бир қарашда ички оламни била олмайсиз, суҳбатлашиб, ҳаётнинг ўнқир-чўнқирларини бошидан ўтказган ва ҳар бир синовдан бир ҳикмат топган инсонни танийсиз.

— Нуруний отахон ва онахонларимиз ўз ҳаёти мисолида гапирар экан, тенгдошларингизни: «Бахти қулган ёшлар-да, булар», дея таърифлашади...

— Бу айна ҳақиқат. Биз ёшларга яратилаётган имкониятлар жуда катта. Агар истеъдодинг ва интилишинг бўлса, юксак марралар сеники. Истеъдодларни юзага чиқариш учун ташкиллаштирилаётган кўрик-танловларнинг ўзи қанчадан-қанча ёшларни орзулари сари рағбатлантирмоқда. Масалан, «Марду майдон» жонли ижро фестивали олинг, иқтидорли исталган одам танловда қатнашиши мумкин. Энг қувонарлиси, мана шундай кўрик-танловлар ва фестивалларда иштирок этган ёшлар устозлар эътиборига тушишмоқда. «Қалбимда Ватан» кўрик-танловидаги иштирокимдан кейин менга ҳам давлатимизнинг нуфузли тадбир ва концертларида қатнашиш насиб этди. Айтмоқчиманки, ҳақиқий истеъдодли ёшлар продюсерлик марказларига мурожаат этиб, ҳомий излаб юрмасдан мана шундай кўрик-танлов, фестивалларда иштирок этишса, албатта, ҳаракатлари зор кетмайди. Қолаверса, ўзига ишончи ортади.

Бугун нафақат санъатда, балки бошқа соҳаларда ҳам тенгдошларимнинг катта-катта ютуқларга эришаётганини кўриб, қалбим гурурга тўлади. Энг муҳими, ўзимизга билдирилаётган юксак ишончини ҳис этиб яшаёғимиз. Бу ишончни оқлашимиз учун ҳали жуда кўп ўқиб-ўрганганимиз керак.

**Камола АДАШБОЕВА,
“Оила ва жамият” муҳбири.**

“ВАҚО” — арабча сўз бўлиб, воқеалар, ҳодисалар маъносини англатади, яъни “вақо” “воқеа” сўзининг кўпчилигидир. Одатда, «ҳеч вақо йўқ» деган гапни «ҳеч нарса йўқ» деб тушунамиз, бу гап «ҳеч қандай воқеалар йўқ» деган маънодан келиб чиққан. Бу сўзнинг ҳозирги маъноси асл маъносидан анча фарқ қилади.

— Саттордан умидвор бўлиб ўтирма! Унинг ҳеч вақоси йўқ, — деди Садриддин аланглаб турган укасиға.

Журналдан

БАХЯ — биз одатда “бир бахя қолди” деганимизда, бирор ишнинг битишига озгина қолганини тушунамиз. Хўш, “бахя” сўзи ўзи қандай маънога эга? “Бахя” — чок, кийим-кечакнинг чок билан бостирилган қиргоғи, четидир. Демак, “бир бахя” — бир чоклик жой, бир игна уришлик чок маъносини англатади.

Олтинларни абонинг ёқа бахяси орасига тикиб яширганман.

Журналдан

Оёғим узилиб, жағим осилиб тушишига бир бахя қолди.

Иброҳим Раҳим.

КАЛОРИЯ — бу сўз асли тилимизга лотин тилидан кириб келган бўлиб, “иссиқлик” деган маънони англатади. Кейинчалик у тилимизда “қувват” мазмунини ҳам билдира бошлаган. Аслида бир грамм сувни бир градус даражада иситиш учун зарур бўлган иссиқлик миқдорига “калория” дейилган.

— Кулогиндан ой кўринадиган бўлиб қолишсан, мунча чимтомоқ бўлмай, калорияли овқатлардан есанг бўлмайди, — деди Собит ака жияниға.

Журналдан

БАНК — “банк” сўзи тилимизда кредит-молия муассасаси номини ифодалаб келишини ҳаммаиш яхши биламиз. Хўш, бу сўзнинг туб илдизи қандай маънони англатган? “Банк” сўзи тилимизга асли француз тилидан кириб келган бўлиб, “сарроф пештахтаси” деган мазмунни билдирган.

Мурод фермер кредит олиш учун туман марказидаги банклардан бириға мурожаат қилишни режалаштириб қўйди.

Газетадан

**Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.**

ШАҲНОЗАНИНГ
ҲИКОЯСИ:

— Ҳаёт одамни ҳар хил синовларда товланар экан. Бу синовларни енгиш учун эса инсонга кўнгли яқин одамларнинг далдаси, қўллаб-қувватлаши жуда муҳим. Мен ҳам ҳаётнинг жуда оғир синовларини бошимдан ўтказдим. Бугун шундай изтироблар ичида юрган ҳамюртларимиз баъки ушбу ҳикоядан ўзларида тўғри ҳалосалар чиқариб олишар, деган муҳимда сизларга хат ёзаяман.

УМИДИНГИЗ СЎНМАСИН

ёхуд тўққиз йилда ушалган орзу

...Турмушга чиқаётганимда энг бахтли бека, қайнона-қайнотамнинг эрка келини бўламан, деган орзуларим бор эди. Бахтнинг ҳам кўриши ҳар хил бўлар экан. Турмуш ўртоғим билан тинч-тотув яшасак-да, қайнона-қайнотам, қариндошларимизга суюкли келин бўлсам-да, фарзандсизлик азоби бизни қийнади. Бу ғам-ғусса чангалида эрим иккимиз, албатта, бола туғилса бахтли бўламиз, деган ишонч ва умид билан яшардик. Қаттиқ сиқилган кезларимда Жасур ака меҳрибонлик билан далда берар, унинг азобланаётганини кўрсам, дарҳол кўнглини олишга уринардим. Афсуски, орадан 2-3 йил ўтгач, атрофдагиларнинг таъна-дашномлари бошланди. "Тугмас келин билан умрингизни ўтказасанми?", "Тезда жавобини бериб, бошқага уйлан", "Ажрашиб, янги ҳаёт бошла", "Ота-онанг неварга кўрмай ўтиб кетадими?", "Тирноққа зор ўтасанми?" каби иддаолар ўзи шундоқ ҳам аламлардан зада бўлган кўнглиларимизни вайрон қиларди. Ахир, ёшимиз ҳам ўттиздан ошаётган. Баъзан менга атрофдагиларнинг бундай гап-сўзлари тўғридай туюларди. "Балки ҳужайимим бошқа аёлга уйланса, фарзандли бўлар, мен билан умри беҳуда ўтиб кетаётгандир", деган хаёлга борардим. Аммо қачондир ёруғ кунлар келиши, Тангридан фарзанд сўраб қилаётган илтиҳоларимиз ижобат бўлишига ишонч ва умид бизни бир-биримиздан айрилиб кетишимизга йўл бермасди.

Ҳаш-паш дегунча тўққиз йил ўтиб кетди. Бу давр ичида не-не гап-сўзларни, таъна-маломатларни эшитмадим. Орзуларим, қалбим тубидаги яширин истакларим, барчаси фарзанд билан боғлиқ эди. Биз билан бир пайтда турмуш курган тенгдошларимизнинг болалари мактаб ёшига етиб қолганини кўрганимда беихтиёр кўзларимга ёш келарди. Болаларини етаклаб бирини боғчаси, бошқасини мактабига ташлаб, ишга шошилиб келадиган, баъзан кеч қолиб, раҳбардан дакки эшитадиган

ни сеза бошладим. Кўнглим гоҳ нордон, гоҳ аччиқ, чуқук нарсаларни тусайди, денг. Авваллари ҳам шундай ҳолатга дуч келганим ва шифокорлардан: "Баъзан аёлларда фарзанд кўришга кучли хоҳиш туфайли мана шундай алдамчи ҳолатлар рўй бериб туради", деган жавобни эшитиб, хафсалам пир бўлгани учун ҳам бошқаларга индамай кўя қолдим. Аммо бошқоронгилгимни атрофдагилардан яшириб ҳам бўлмасди. Онам ҳаммадан аввал сезди ва тезда шифокорга кўринишимни

унутилди. Эгизаклар бошқача бўлар экан. Бири касал бўлса, бошқаси ҳам тезда бетобланади. Ўғилларим кўриниши жиҳатдан бир-бирига ўхшайди, аммо бири шўхрок, бошқаси оғир-вазмин. Қизим ниҳоятда зийрак. Ўғлим, қизим деб гапиряпман-у, ҳали-ҳануз ишонгим келмайди. Ахир, менга ҳам ўғлим, қизим дейиш насиб этармикан, деб бир замонлар неча марта кўз ёш тўкканман.

Ёшларнинг тўйи ўтганига икки ой тўлмай: "Келиним кўтармаяпти", деб дардини дастурхон қилиб юрганлар қанча. Айримлар эса андиша қилиб ўтирмай, қудаларига, қизингиз касал экан, даволатиб келинг, дейишгача боришади. Ана шундай мижозлар туфайли айрим ёш рўзгорларнинг шошилинч тарзда бузилиб кетаётганига ҳам, афсуски, гувоҳимиз. Бу борада бизнинг омадимиз чопган. Чунки узоқ йиллар фарзандсиз яшаган бўлсак-да, оиламизнинг бузилиб кетмаганига аввало, ота-оналаримиз, меҳрибонларимизнинг далдаси сабаб. Улар бизни сабр қилишга, бир-биримизга суюнишга ундашди. Ҳар кимнинг ҳам гапини кўнглимизга яқин олмасликка ўргатишди. Айниқса, қайнона — онажоним ва онадонимиз устун отажонимнинг қаноатли кишилар эканлиги туфайли биз тақдирнинг бу синовини енгиб ўта олдик. Гоҳида ҳамма нарсадан кўнглим совиб кетса, улар менга: "Қўяверинг қизим, фарзанднинг эрта-кечи бўлмайди, насиб этган куни Худонинг ўзи уйингизни қувончга тўлдирди", дея куюнчақлик билан далда беришарди. Ўғлининг фарзандли бўла олмаётганидан ич-ичларидан ачинасалар-да, ўзларини мамнун, хотиржам туттишар, бизни овутишарди.

Қайнонам жуда меҳрибон. Уларнинг маслаҳатларига доим амал қиламан. Эгизакларимни улғайтиришимда ҳам у киши ва онамнинг ўрни катта. Улар навбатма-навбат келиб болаларимга қарашади, менга кўмаклашишади. Беминнат суюнчаларим ёрдами билан эгизакларим соғлом ўсишяпти. Ҳозир уч ёшга тўлишди. Барибир фарзанд тарбиясида кексалари-

аёлларни учратганимда уларга ҳавас қилардим, мен ҳам қачондир шундай дакки эшитиб юрсам эди, деб ўйлардим. Байрамларда фарзандларининг тарбиясига, ўқитувчиларига совға-салом олиб бераётган ҳамкасбларимнинг югуриб-елишларини кузата туриб, ичимдан бир нима узилиб кетгандек бўларди. "Кошқийди, тўй-томошаларга, онамникига, қайнонамникига бир этак бола билан чуваллашиб-ғужиллашиб борсайдим", деб орзу қилардим. Кимнингдир хомиладор бўлгани ҳақидаги хабарни эшитсам, худди ўзим шундай бахтга эришгандай суюнардим.

Тақдирни қарангки, Аллоҳ йўлидаги ҳар бир яхши ниятингиз, сабр-тоқатингиз беасанг кетмас экан. Бир кунни ўзимда янги бир ўзгаришлар-

маслаҳат берди. Илгари ҳам бундай текширувлардан кўп бора ўтиб, уйга умидсиз қайтган эдим. Шундай бўлса-да кўнглимнинг бир четини хира нур ёритиб турар: "Ахир, менга аталган ёруғ кунлар ҳам бордир", деб ўйлардим. Кўнглимда минг бир ҳадик билан шифокорга бордим. Текширувлардан ўтиб, УЗИ-нинг натижасини эшитганимда эса бир муддат нима деярини билмай қолдим. Мен хомиладор эдим! Ўша кунни тўйиб-тўйиб ййгладим. Кейинги текширувлардан сўнг шунча йиллик сабру бердошимиз эвазига тақдир бизни учта эгизак билан сийлагани маълум бўлди!

2012 йили фарзандларим Муҳаммадали, Насиба ва Жаҳонгир туғилди. Уларни қўлимга олар эканман, тўққиз йиллик изтиробларим бирдан

миз, онажонларимизнинг кўмаги муҳим экан.

Бугунми, эртагами, мана шу ёки кейинги ой янгилик бўлиб қолар, дея ҳар бир дақиқадан умидвор бўлиб яшаш, ўзи кутган янгиликни қачондир эшитиш ва жонининг бир парчаси вужудида улғаяётганини ҳис этиш илинжини бу дардди бошидан ўтказган ва ўтказаятган аёлларгина яхши тушунишади. Орамизда ҳаётнинг бу чигиригидан сабр-бардоғи билан ўтаётганлар ҳам: "Ҳаёт шу, тақдиримизда ажралиш ёзилган экан-да", деб осонгина бир-биридан кечиб кетаётганлар ҳам йўқ эмас.

Узоқ йиллардан бери фарзанд кутаётганларга сабр-тоқат тилайман. Сабр тағи олтин, деган гап бежизга айтилмаган экан. Ана шундай оғир кунларни бошидан ўтказган ва бугун бунинг шириндан-шакар меваларини — фарзандларини улғайтираётган аёллар орамизда кўп. Кимдир 5 йил, яна бири 3 йил, биров 10 йил умидини сўндирмай орзуга етишган. Ана шундай аёллардан бири билан суҳбатлашганимда у менга: "Аслида, фарзанд кўрмайдиган аёлнинг ўзиди бўлмайди, фақат аёллар дангаса, даволанишни, ҳаракат қилишни истамайди. Лекин ҳар доим ҳам ажрим тўғри ечим бўлавермайди-да", деган эди.

Мен бу воқеаларни ўз ҳаётим мисолида баҳоли қудрат ҳикоя қилдим. "Болали бўлиш пешонамга ёзилганмикан", дея армон билан ўртанаятган ёшларга маслаҳатим шу: Имкони борича малакали шифокорларга учрашинг!

Биламан, бу синовдан ўтиш осон эмас. Фарзанд умидида ўтган ҳар бир куннинг изтироби, атрофдагиларнинг захрига дош беришнинг ўзи бўлмайди. Аммо, умидингизни сўндирманг. Ишонинг, бир кун сизнинг онадонингизда ҳам болажонларнинг қувноқ кулгиси жа-ранглайди!

Шаҳнозанин
мактабини
Умида АДИБОВА
оққа кўчирди.

...Собиржон мактабдан келиши билан, қундалиқ дафтарини яшириб, апил-тапил чой ичди-да, кўчага ўйнагани чиқиб кетди. Унинг қонимларини тартибга солаётган онаси тасодифан қундалиқни топиб олди, варақлаб кўрди-ю, бирдан ранги ўзгарди. Кейинги икки ҳафтада Собиржоннинг баҳолари пасайиб кетганди.

Она ўғлини қақириб, дашном беришдан аввал унинг ўқитувчисига кўнгирак қилиб, гаплашишга қарор қилди. Суҳбатдан сўнг Собиржоннинг компьютер ўйинларига берилгани, тез-тез дарс қолдираётгани маълум бўлди. Она ва муаллима Собиржоннинг ўқишдаги ўзлаштиришини яхшилаш учун биргаликда ишлашга келишиб олишди.

Ҳамкорлик пойдевори

Хўш, бундай вазиятда ота-оналарнинг ҳаммаси ҳам шундай йўл тутадими? Афсуски, йўқ. Аксарият ота-оналар боланинг баҳолари пасайиб кетганини кўриши билан ёрдам бериш ўрнига уни айблаб, дашном беришга тушади. Кунда куруқ дакки-дашном эшитаверган боланинг эса қулоғи қотиб, масъулиятсиз ва бепарво бўлиб бораверади. Бундай ҳолатда ота-оналар энг аввало, тарбияни ўзларидан бошлаганлари маъқул. Негаки, фарзандининг ўқиши, дарс тайёрлаши, диққатини жамлаши, фанга қизиқишлари, умуман олданда, руҳиятининг шаклланишида оилада-

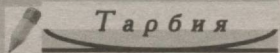
ги муҳит ўз таъсирини ўтказиши. Бир-бирини тушунадиган, тинч, аҳил, зиёли оилаларнинг фарзанди оғир-босиқ, вазмин, одобли, интизомли бўлади.

Агар ота-онанинг таълим муассасаси билан ҳамкорлиги мустаҳкам бўлса, боланинг дарсларга қизиқиши янада ортади. Айтайлик, она мактабига бориб, фарзандининг дарсларига кириб ўтирса, болада яхши фазилатлар куртаги кўринади ва у дарсда фаоллашади. Боланинг имкониятлари ва истеъдоди очилишида мунтазам бу ишни қўллаш жуда яхши самара беради. Албатта, ота-оналар биринчи навбатда ҳафсала-

ли бўлишлари, вақтни тўғри тақсимлай билишлари керак.

Ота-она боласининг фақат уйга берилган вазифаларинигина эмас, балки дарслардаги иштирокини назоратга олса, мактаб ва оила ҳамкорлиги узвий равишда олиб борилса, ўқитувчи билан доимий алоқалар йўлга қўйилса, келажақ учун мустаҳкам пойдевори яратилади.

Наргиза ҒОЙИБНАЗАРОВА,
Наманган вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти катта ўқитувчиси.

КЎНГИЛ ҲАМ ДЎСТ, ҲАМ...

Бу хатни, хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, бир неча марта ёзиб, йиртиб, яна ёзиб, охири сизларга жўнатишга қарор қилдим.

Энг яқин дўғонамга ҳам бу ҳақда айтганим йўқ. Кўп йиллардан бери шу газетанинг муҳлисман. Билмадим, сизларни ўзимга яқин олиб, дардимни очганим учун энди хижолат-даман. Лекин нима қилай, менинг ҳам бахтли яшашга ҳақим бор-ку! Қачонгача ўзимни ўзим қийнайман?

Ёшим 40 да. Туманимиздаги умумтаълим мактабида математика фанидан дарс бераман. Тақдир экан-да, ҳар хил сабаблар тўғрисида шу вақтгача турмушга чиқолмадим. Бу кўнгили дегани одамга гоҳи дўст, гоҳи душман бўлар экан. Мактабни битирганимдан сўнг то институтни тугатиб, мустақил иш бошлаганимгача қанча жойлардан совчилар келди. Бир нечтаси билан юзма-юз кўришдим ҳам. Лекин, начора, юрагим жиз ётмади. Вақт эса кутиб ўтирмас экан. Энди кеч десам, онам бечора яқинда роса койиди. Биламан, уларнинг ҳам дарди ичида. Менинг юзимдан ўтишолмайди. Лекин ҳаёт биз ўйлагандан ҳам мураккаброк.

Она, бир акам ва опама бор. Икковлари ҳам оилали, бахтли яшашяпти. Мен эса алоҳида яшайман. Тўрт хонали уйим бор. Шу пайтгача ҳам бир нечта кишидан совчи келди. Лекин уларга менинг ўзимдан кўра кўпроқ уйим кераклигини тушуниб рад этдим. Хуллас, зиёли, касб-кори тайин, 45-55 ёшлар атрофидаги иймонли, инсофли инсон билан оила курсам дейман.

Салом билан С. Фаргона вилояти.

ДИЛ ЯРИМ

Аёлим билан ҳаётнинг пасту баланд йўлларида бирга ўтдик.

Саранжом-саришта, меҳрибон, ширинсўз, окўнгили, хуллас, бир сўз билан айтганда, фариштасифат аёл эди раҳматли. У билан тўрт фарзандни тарбиялаб вояга етказдик, камолини кўрдик. Икки қизимизни узатиб, бир ўғилни уйлантирганимиздан кейин у ўзини беҳол сезаётганини айтиб қолди. Дарҳол шифокорга олиб бордим. Текширувлардан сўнг аёлимда саратон касаллиги борлиги аниқланди. Кўп ўтмай, ундан айрилиб қолдик...

Ёшим 56 да. Ёлғизлик бандога ярашмайди, деган гап рост экан. Баъзан уйга сизмай, кўчага чиқиб кетаман. Келинларим жуда окўнгили, фаросатли. Қорним тўқ, усти-бошим тоза. Лекин дил ярим, ҳеч ким жуфтидан айрилмасин экан.

Томорқамдаги иссиқхонада деҳқончилик билан шуғулланаман. Уй-жойларимиз етарли. 35 дан 50 ёшгача бўлган оқила, пазанда, меҳрибон аёл бўлса, хабар берсангиз. Битта ўғли ёки қизи бўлса ҳам, майли.

**ҲАБИБУЛЛА ака,
Тошкент шаҳри.**

Юрадиган**ЭНГ ЭСКИ АВТО**

Бугунги кунда ҳам ҳаракатлана оладиган дунёдаги энг қадимий автомобиль — "De Dion Bouton Et Trepardoux Dos-A-Dos Steam Runabout", 1884 йилда ишлаб чиқарилган бўлиб, ўтган йилнинг кузида ўтказилган аукционда 4 млн. 620 минг долларга сотилган. "La Marquise" деб номланган мазкур автомобиль антиквар машиналар савдоси бўйича ҳақиқий рекорд ўрнатди. Американинг "RM Auctions" аукционлар уйи томонидан савдога қўйилган эски машина учун ташкилотчилар 2-2,5 миллион долларгача таклиф бўлиши мумкин деб тахмин қилишганди.

Аукционлар уйи маъмурияти "La Marquise"нинг янги соҳибининг исмини сир тутишмади.

"La Marquise"нинг биринчи соҳиби француз граф де Дион бўлиб, у мазкур автомобилнинг яратилиши жараёнида бевосита иштирок этган эди. 1906 йилда де Дион ушбу автомобилни француз армияси офицери Анри Дориол (Henri Doriol)га сотади. "La Marquise" 1987 йилгача Дориоллар оиласи тасарруфида бўлади.

Хуллас, эски автомобилнинг янги эгаси британ классик машиналари клуби аъзоси Тим Мур (Tim Moore) бўлиб, у мазкур автони тўла таъмирлади ва меъёрида ишлайдиган ҳолатга келтирди. 2007 йилда "La Marquise" Техас штатида яшовчи коллекциячи ишқибоз Жон О'Куинн (John O'Quinn)га сотилган эди. Жон бу машина учун нақд 3,63 миллион доллар тўлаганди. О'Куинн 2009 йилда дунёдан кўз юмди. Жондан фаркли ўлароқ, унинг меросхўрлари коллекцияларга ишқибоз чиқашмади ва "La Marquise"ни аукционга қўйишга қарор қилишди.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

“Бахтли бўлинг” саҳифаси**ШОШГАН ЭКАНМИЗМИ?**

— Қизимнинг эртанги тақдирини ўйлаб, онаси иккимизнинг ҳаловатимиз йўқолган, — **дея сўз бошлади хонамизга кириб келган отахон.** — Очигини айтсам, “Сўнги пушаймон — ўзингга душман” деганларидек, Дилафрўзнинг бахтли бўлолмаганида қисман бўлса-да, бизнинг ўзимиз ҳам айбдормиз.

— **Нега бундай хулосага келдингиз?**

— Биласизми, қизим мактабни тамомлаганидан кейин бир синфдошидан совчи келганди. Суриштирсак, икковлари бир-бирларига кўнгили қўйишган экан. Улар қўшни маҳаллада туришарди, йигитнинг отаси жуда яхши инсон эканлигини билардим. Аммо онасини жанжалкаш, деб эшитардик. Шунга, тўй бўлмайди, деб қатъий оёқ тираб туриб олдим. Хотиним ҳам менинг ёнимга тушди. Уша йили қизим талабалик бахтига муяссар бўлди. Хуллас, институтни тамомлаганидан кейин ҳам келаётган совчиларни қайтараверди. Унга: “Мана, энди олий маълумотли ҳам бўлдинг, яхши жойлардан совчилар келишяпти, розилик берайлик”, десак, сира кўнмасди. Ахийри, 30 ёшга кирганида мажбурлаб, қашқадарёлик бир йигитга узатдик. Тўрт йил бирга яшашди. Очиги, жуда ахил яшашди-ю, лекин фарзандли бўлишмади. Шундан сўнг Дилафрўзга ажрашиб кела қолгин, деб маслаҳат бердим.

— **Бу фикрни айтишга биров шошилган экансиз-да. Ахир, тўрт йил бир умр дегани эмас-ку!**

— Тўғри, аммо, қизим 18-20 ёшларда бўлса экан, майли, яхшилиқ хабари бўлиб қолар, деб кутаверсак. Ахир, у бу йил 35 ёшга киради. Шундай ҳолатда юраверса, фарзандсиз ўтиб кетмасин дедим-да.

— **Сизни тушундик. Хўш, энди қандай йигитни куёв қилишни истайсиз?**

— 40-45 ёшгача бўлган, олий маълумотли, вазмин, уй-жойи, иши тайин инсон учраса, қизимизни узатардик.

**САЛОҲИДДИН ота,
Самарқанд вилояти.**

ТОПТАЛГАН СЕВГИ

Тўққиз ёшимда онамдан ажралиб, ота қарамоғида ўсганман. Бироқ она ўрнини ҳеч ким боса олмас экан.

Отам қаттиққўл, ор-номусли инсон. Биз ундан ҳамisha хайкиби тураимиз. Мен эса ниҳоятда содда, ишонувчан қиз бўлганимни энди тушунаяман. Балки меҳр-муҳаббатга муҳтож бўлганлигим учун ҳам ҳаёт ва одамлар ҳақидаги тасаввурларим унчалик теран эмасдир. Мактабни тамомлаганимдан кейин бир йигит билан аҳду паймон қилиб, отамдан яшириб, учрашиб юрардим. Минг афсуски, севгим охири сароб бўлиб чиқди. Мен алдангандим. У эса ўзини олиб қочадиган, кўчада рўпара келиб қолсак, юзини буриб кетадиган бўлди. Кейинчалик унинг уйланаётганини эшитдим. Ҳозир уч нафар фарзанднинг отаси. Менинг эса хануз дардим ичимда. Келган совчиларни қайтаравериб чарчадим. Ўзи шундоқ ҳам отамнинг юраклари кўп безовта қиладиган бўлиб қолган.

Ёшим 26 да. Мени тушунадиган инсонга тақдиримни боғлаш ниятида сизларга мурожаат этишга қарор қилдим. Имкон борича, бошқа вилоятдан бўлса, яхши бўларди.

**ГЎЗАЛОЙ,
Сурхондарё вилояти.**

**ҚАДРИМГА
АЧИНАМАН**

Ҳаёт инсонни нималарга мажбур қилмайди, дейсиз.

Турмуш ўртоғимнинг кўполлиги, ҳатто ичиб келиб, мени калтаклашига ҳам вужудимдаги ҳомилам учун чидашим керак, деб ўйлардим. Боламини келажақда ўз отаси қўлида, кўнгли бутун бўлиб улғайишини истардим. Аммо фарзандим тугилганидан кейин кўп яшамади. Ҳомиладорлик пайтимдаги сиқилишларим оқибатими, билмайман, у жуда нимжон бўлиб тугилди ва қаттиқ шамоллаб қолди-ю, ўзини ўнғолмай, но-буд бўлди. Шундан кейин бу уйда ортик қололмаслигини тушундим...

Орадан йиллар ўтди. Табиатан сабрли бўлганим учун ҳам балки эрим келиб қолар, мени олиб кетар, деган умидда эдим. Лекин уйдан чиқиб кетганимдан кейин икки ой ўтгач, у бошқа бир аёлга уйланиб олибди. Наҳотки, шунчалар қардсиз бўлсам, деб эзилиб кетаман баъзида. Аммо, ота-онамга ўзимдан ўтганини билдирмасликка ҳаракат қиламан. Улар ҳам мени ўйлаб, куюниб юришибди.

Ёшим 30 да. Маълумотим олий. Ҳозир нуфузли бир ташкилотда ишлайман. Дунё-қараши кенг, оиланинг қадрига етадиган инсон чиқса, бахтли яшаб кетишимга кўзим етади.

**ШОҲИДА,
Қашқадарё вилояти.**

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рўқнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қиладиган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла фуқаролар йиғинидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади. «Оила» бўлимида 60 ёшгача бўлган фуқароларга хизмат кўрсатилади.

**МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН:
(8-371)234-25-46**

Кейинги пайтда айрим ота-оналар ўртасида: "Фарзандим нимагадир ўзгариб қолган", "Болам билан бир-биримизни сира тушуна олмаяпмиз", деган гап-сўзлар тез-тез қулоққа чалинмоқда.

Руҳият манзаралари

Шу ўринда "Нега бола айнан ўсмирлик ёшига етганда у билан муносабатлар чигаллашади, тушунмовчиликлар келиб чиқади", деган саволга жавоб топиб олишимиз керак. Умр бир уммон бўлса, ўсмирлик — унинг жаҳоҳири. Шунингдек, инсон ҳаётининг энг мураккаб

холат тўғри келмайди. Бола масъулиятсизликка, мустақил ишлаш олмастика ва дангасаликка ўрганиб қолади ва охири оқибатда, зиддият юзага келади.

МЕЪЁР — ОЛТИН РИШТА

кезлар ҳам айнан ўсмирлик даврида кечади. Бу даврда ўсмирларда ақлий, жисмоний, маънавий, руҳий ўзгаришлар содир бўлиб, улар асосида боланинг биологик жиҳатдан тана тузилишидаги ривожланишлар, ўзи тўғрисидаги тасавурлар шаклланади. Бола руҳиятида ва жисмида кечаётган ўзгаришларни англаб етиши жараёнида бироз жижзаки ва асабий бўлиб қолади. Оқибатда, унинг ота-онасига бўлган муносабати кескинлашади, улар ўртасида бир-бирини тушунмаслик, асабийлашиш, низоли вазиятлар кузатилади.

қиқади. Ўсмирнинг ташқи кўринишидаги камчиликлар — вазнининг меъёрдан ўта ортиқлиги ёхуд камлиги, ёхуд ўзини йиғиштириб юра олмадлиги, кўп терлаши — ўтиш даврига хос хусусиятлар эканини билгалар-да, айрим ота-оналар буни тартибсизлик, оддий гигиена қоидаларига амал қилмаслик, ўзини эпглаб юра олмастикка йўядилар. Шунингдек, ота-она фарзандни ҳаддан зиёд авайлаши ҳам низолини келтириб чиқаради. Энг ёмони, ота-оналар бу борада ўзларини ҳақ деб ҳисоблайдилар. Бундай "ғамхўрлик" ёш болалар учун қилинса, тўғри бўлар, лекин, ўсмирларга бундай

Ўспиринларда учрайдиган психофизиологик ўзгарувчанлик, невротик асаб бузилиши, мулоқот, ақлий фаолият ёки ўқишдаги қийинчиликнинг юзага келиши — ёшлигида ота-онанинг диққат-эътибори ва меҳри етишмаганлиги оқибатида келиб қиқади. Ота-онанинг фарзандига совуққонлиги, эътиборсизлиги болаларда англаб бўлмайдиган ўзаро қарама-қаршиликларни юзага келтиради.

Ота-она ва ўсмир ёшидаги фарзднинг бир-бирига яқинлашишида тарбиядаги, меҳр беришдаги ва болаларга қўйиладиган талаблардаги меъёр олтин ришта вазифасини ўтайди. Акс ҳолда кўз қорачигимиз каби асраб келаётган дилбандимизни ўзимиз билмаган ҳолда тушкунлик ёки бемақсад қайсарлик гирдобига дучор этишимиз мумкин. Ўсмирлар билан "тил топиша" олмаган пайтда ота-она бобо ва бубилар тажрибасига таяниши ёки психологга учрашиб, унинг маслаҳатини олиши зарур.

Гулёра ЎСАРОВА, Қашқадарё вилояти.

ҚАЙТАРИБ ОЛИШГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАЙДИ

Алиментни ҳисобга ўтказиш ёки қайтариб олишга йўл қўйилиши ҳам мумкинми? Бу қандай ҳолларда ва қай тартибда амалга оширилади? У.Нодиров.

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодексига 143-моддасига асосан: алимент қарши қўйилган бошқа талаблар билан ҳисобга ўтказилиши мумкин эмас. Алиментни қайтариб олишга ҳам йўл қўйилмайди. Фақат қуйидаги ҳоллар бундан мустасно: Алимент олувчи томонидан ёлгон маълумотлар бериш ёки қалбаки ҳужжатлар тақдим этиш оқибатида алимент ундириш тўғрисида чиқарилган суднинг ҳал қилув қарори бекор қилинганди; алимент олувчи томонидан алдаш, қўрқитиш ёки зўрлик таъсири остида тузилган алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ҳақиқий эмас, деб топилганди; алимент тўлашига асос бўлган суднинг ҳал қилув қарори, алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ёки ижро варақаси қалбакилиги факти суд ҳукми билан аниқланиб қайтариб олинишига йўл қўйилади.

Агар бу ҳаракатлар вояга етмаган боланинг ёки вояга етган муомалага лаёқатсиз алимент олувчининг вакили томонидан содир этилган бўлса, алимент қайтариб олинмайди, тўланган алимент суммалари эса, алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг даъвосига кўра айбдор вакилдан ундирилиши белгиланган.

Саволга Юнусобод туманидаги ДНИ нотариуслари Икромжон ИСМАИЛОВ ва Алишер ХИДИРОВ жавоб берди.

ОИЛА ТОФИ

Акс садо

"Тўйдан кейинги томоша" (12-сон)

"Қудачилик — минг йиллик", деган гап беҳикмат эмас!

Аёлингиз рўзгор бутлиги учун елиб-югурди. У сизнинг "ёлгон"ларингизни яхшиликка бурди, кечирди, ота-онангиз, қайин-бўйинларнинг ҳурматини ўрнига қўйиб дуоларини олди. Ўғилойхон тикувчилики ўрганиб, қайинсинглиси билан пул топиб, рўзгорга қут-барака кирди. Муаммолар бита бошлади. Бунга шукур қилиш, фарзданингиз ва аёлингизнинг кам-кўстини бутлаш, рўзгор тўқислиги учун ишлаш, ҳаракат қилиш, ва шу йўл билан, уларнинг меҳрини қозониш керак эди. Сиз оиланинг сунягани — тоғисиз.

Шу ўринда Ўғилойга ҳам айтар гапим бор: Одилжон билан турмуш қуришдан аввал келинлик уйингизни, уларнинг шароитини суриштирсангиз, яхши бўларди. Энди эса бир фарзданинг онасисиз, бола олдида ота-онанинг жуда катта масъулия-

ти бор. Фарзданинг бағри бутун бўлиб улгайиши учун ўзининг орзу-ҳавасларидан воз кечган фидойи оналар орамизда жуда кўп. Сиз ҳам қоракўн-зингизнинг келажагига назар ташланг, нахотки, жондек жигарбандингиз бир умр "тирик етим" деган номни кўтариб яшашига йўл қўйсангиз?!

Бундай вазиятда икки хонадоннинг уйбошилари ҳам мулоҳаза билан иш қўришлари лозим. Айниқса, она қизини узатган, бошқа оилага қўниқиб кетгунига қадар одил маслаҳатларини, керак бўлса, ёрдамани аямасин. Келинчақ янги уйнинг кам-кўсти, муносабатларидан баъзида шикоят қилиб келса, она ўз ҳаёти мисолида ҳар бир ишда идрок, сабр-қаноат, энг муҳими, турмуш ўртоғига меҳр-муҳаббат, ишонч кераклигини тушунтириши зарур. Ўғилойнинг ота-онаси аввало, қизингиз, қолаверса, жажжи неваранинг тақдирини ўйлаб, мулоҳаза юри-

тишлари керак. Бир оиланинг бузилиши, икки ёшнинг икки тарафга кетиши, кимларнингдир назарида қийин эмасдир, ammo энг катта муаммо норасида гўдакнинг етим қолишида. Бола моддий таъминланса-да, бир умр мунгайиб яшайди: тенгдошлари отаси билан юрганида, ўртоқларига отаси соғва олиб берганини эшитганида ўқинаверади. Бу ўқиниш эса, унинг шахсифатида шаклланишига маълум маънода салбий таъсир кўрсатади.

Оиланинг бахти бутунлигидадир. Фарзданлар ҳам ота, ҳам онанинг меҳридан баҳраманд бўлиб улгайсагина камолча етади. Эр-хотин бир-бирига ишониб, тушуниб яшаса, ишда, рўзгор тебратисида, фарзанд тарбиясида бир-бирига таянса, аёл эрининг ҳурматини ўрнига қўйса, эркак оилапарвар, меҳрибон ва болажон бўлса, ана шу хонадондан бахт аримайди.

Ойша ТўРАЕВА, 88 ёшда, профессор.

ЎЗARO РОЗИЛИК КЕРАК

Никоҳ қандай ҳолларда ФХДЁ органларида бекор қилинади? Г.Аҳмедов.

— Оила кодексининг 42-моддасига асосан, вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳдан ажратишга ўзаро рози бўлсалар, улар ФХДЁ органларида никоҳдан ажратилади.

Эр-хотин ўртасида меҳнатга лаёқатсиз муҳтож эр ёки хотинга моддий таъминот бериш тўғрисида ёки уларнинг биргаликдаги умумий мулк бўлган мол-мулкни бўлиш тўғрисида низо бўлган тақдирда эр-хотин ёки улардан бири никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ариза билан судга мурожаат этишга ҳақли.

Оила кодексининг 43-моддасига кўра, агар эр-хотиндан бири, суд томонидан бедарак йўқолган деб топилган бўлса, суд томонидан руҳияти бузилиши сабабли муомалага лаёқатсиз деб топилган бўлса, шунингдек, содир қилган жинояти учун уч йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилинган бўлса, ўртада вояга етмаган болалари борлигидан қатъи назар эр-хотиндан бирининг аризасига кўра улар ФХДЁ органларида никоҳдан ажратилади.

Саволга Каттакўрғон тумани ФХДЁ бўлими 1-тоифали инспектори Меҳриноз ЖУМАЕВА жавоб берди.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган қўл ёзма мавқула қайтарилмайди. Реплама материаллари мазмунини унинг тахририят жавобгар эмас. «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 15:00. Босишга топширилди - 15:00

ISSN 2010-7609
Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ
Навбатчи муҳаррир — Ҳамроҳон Мусурмонова
Саҳифаловчи — Акбар ШОДИЕВ
Мусаҳҳихлар — Саидгана САЙДАЛИМОВ, Камола АДАШБОВА

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г - 436. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади - 7161. Баҳоши келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
«Оила» бўлими: 234-25-46

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент - 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oila-va-jamiyat.uz